

Szolnoki '56-os séta - Történelmi útvonal

Mivel idén elmaradnak Szolnokon az 1956-os megemlékezések, tegyünk egy virtuális sétát azokon a helyeken, ahol forradalmi események zajlottak Szolnok városban.

Táv: 1.0 km

Idő: 45 perc

Állomások száma: 5

A séta útvonal a Tiszaparti sétánytól indul és egy közel félórás séta után Kossuth térre érkezik meg. A tanösvény a BlogSZOLNOK-on megjelenített cikk alapján lett összeállítva. Forrásul használva a MNL szolnoki intézménye és Cseh Géza kutatásait, illetve "A remény napjai - az 1956-os forradalom Szolnokon" című filmet.

További források:

Fortepan.hu

http://jnsz.archivportal.hu/id-265-szolnok_1956_oktober_26.html

<http://www.szolnok1956.hu/szolnok1956.html>

<http://www.blogszolnok.hu>

Javasolt útvonal letöltése: [Letöltés](#)

Tanösvény állomásai:

1. állomás: Tiszapark

Kezdjük a sétát a Táncsics utca végénél lévő szökőkútban evező Zounuk ispánnál! Ezt tekinthetjük jelképesnek is, hiszen a város "alapítójának" szobra helyén a XX. században mindig valamiféle politikai üzenettel bíró "emlékművek" álltak. Amikor még Horthy Szabolcs nevét viselte a Tiszapark, akkor valahol itt feküdt az a virágágyás, amelyik Trianonra emlékeztetett. Aztán 1945-ben itt kapott helyet az első szovjet emlékmű - erről mindjárt bővebben -, majd a Kádári konszolidáció részeként ezen a helyen állították fel Szolnok egészalakos Lenin-sobrát, ami aztán egy "fadobozban nézte végig" a rendszerváltást. Az első szovjet emlékművet tehát ezen a helyen állították fel 1945. május 1-jén, azaz alig hat hónappal a Vörös hadsereg megérkezése után. A teret is átkeresztelték, így az 1956-os események már a Felszabadulás tér sarkán zajlottak. Mint közismert, azt a bizonyos "szivart" vagy "repülő bombát" - alakja miatt csúfolták így az obeliszket a helyiek - október 26-án döntötték le a Kossuth téri nagygyűlésről érkezők. Három nappal voltunk a fővárosi Sztálin-szobor "lefektetése" után, és Pesthez hasonlóan a szolnoki emlékmű is nagyon nehezen adta meg magát. Először kézi erővel próbálkoztak a tüntetők, majd egy teherautóval igyekeztek kibillenteni a helyéről az obeliszket, de ez a kísérlet a jármű futóművében okozott kárt. Végül a Kőolajkutató Vállalat lánctalpas erőgépe - talán egy Sztalinyec traktor - rántotta földre a kőtömböt. (Az erről készült képeket pár hónappal később a megtorlók használták.)

A Sóház útra kiérve, jobbra a Tisza szálló felé induljunk tovább utunkon.

2. állomás: Színház

Érdeemes a színházra is, mint szolnoki forradalmi helyszínre tekinteni. A háborúban megsérült majd 1945-re helyreállított épületben 1954-től működött az önálló Szigligeti Színház, amelyet ekkor Prókai István vezetett. A teátrum a Marica grófnőt játszotta október 23-án este, ám az előadás félbeszakadt, miután a budapesti események híre eljutott Szolnokra, és néhány egyetemista meg színész azt a publikummal a színpadról közölte. A zenekar eljátszotta a Himnuszt, Varga D. József, az előadás bonvivánja pedig elszavalta a Nemzeti Dalt. Egyébként a színház három nappal később is szerepet játszott a forradalom szolnoki eseményeiben. Visszaemlékezők szerint az itt beszélgető színészek és újságírók - talán a korabeli színészklub vendégei - jutottak arra, hogy a megyei párttitkárt rávegyék a lázongó helyiekkel való együttműködésre. Talán bő hat évtized távlatából elmondható: ez is kellett ahhoz, hogy Szolnok vérontás nélkül élje át a forradalom 12 napját.

Tovább haladunk a Verseggy park irányába

3. állomás: Verseggy park

A színház épületétől a Rózsa-kert felé érdemes indulni egy '56-os szolnoki sétán. A Megyeháza mögött, nagyjából a mai Béres-csepp környékén állt Gecse Árpád szobrászművész önálló téglafalra

helyezett domborműve, amelyet 1954. november 4-én, "Szolnok felszabadulásának" 10. évfordulóján lepleztek le. A Köztérkép-en található leírás szerint a dombormű azt a pillanatot "mesélte" el, amikor a lerombolt Tisza-hídon átkelő szovjet katonákat üdvözlik a szolnoki munkások 1944 őszen. Az avatás után nem egészen két évvel a Verseyhy gimnázium diákjai lapátokkal és rudakkal próbálták elpusztítani az emlékművet, amit azonban csak megrongálniuk sikerült. Ám ez is elég volt ahhoz, hogy bár voltak tervek a helyreállítására, arra végül nem került sor.

A Lengyel légió utcán keresztül a Kossuth Lajos útra megyünk.

4. állomás: Megyeháza

A Megyeházát megkerülve, a Kossuth úton is érdemes megállnunk 1956 nyomait keresve, hiszen legalább három épületre nézhetünk forradalmi helyszínként. Ilyen a bíróság, ahol 1952 és 1957 között az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem Közlekedési Üzemmérnöki Kara működött, aminek hallgatói fontos szerepet vittek a forradalom első napjaiban. Azt azonban érdemes megjegyezni, hogy az egyetemi kart nem az 1956-os eseményekben betöltött szerepe miatt vitték el Szolnokról, hiszen ennek a terve már jóval korábban megszületett. Ugyancsak volt némi köze a forradalomhoz a Dózsa György és a Kossuth út sarkán álló, úgynevezett biztosítós bérháznak, ahol a Magyar Dolgozók Pártja (MDP) városi szervezete működött, ám a forradalom egyik helyi intézkedéseként kiköltöztették innen, hogy újra lakások lehessenek a helyén. És természetesen a Megyeházát is meg kell említenünk, ahol október 26-án megalakult a Szolnoki Forradalmi Munkástanács, ami egy nappal később Szolnok Megyeire változtatta a nevét. A szervezett Intéző Bizottságának tagjai a Megyeháza erkélyéről mutatkoztak be a lent várakozó tömegnek, illetve itt jelentette be a Rákosi-rendszer két legnépszerűtlenebb helyi funkcionáriusa - Juhász Imréné megyei tanácselnök és Zsemlye Ferenc elnök-helyettes - a lemondásukat.

A Kossuth Lajos útra kiérve, a Megyeháza épülete előtt menjünk át a zebránés balra a Városháza irányába haladunk tovább.

5. állomás: Kossuth tér

Történelmi sétánknak természetesen a Kossuth teret is érintenie kell, mivel a fentebb már említett, a színházban együtt gondolkodó értelmiségiek ösztönzésére, október 26-án délelőttre ide hívta a szolnoki gyárak és iskolák képviselőit nagygyűlésre Kálmán Imre, a megyei pártbizottság első titkára. A 15 ezresre becsült tömeghez Kálmán mellett Dancsi József és Kautzky Ervin színművész szóltak. Itt hangzott el a felhívás a helyi munkástanácsok megalakítására is, illetve Dancsi igyekezett nyugalomra inteni a helyieket. A tömeg egy része innen indult a Ságvári úton lévő a rendőrséghez - ahol a politikai foglyok elengedését követelték -, majd az első világháborús emlékműhöz, ahonnan a Tiszapark felé vették az irányt. A tömeg másik része viszont a Hősök tere felé ment, hogy az ott álló harmadik szovjet emlékművet ledöntsék. Ez végül ugyanazzal az eszközzel sikerült, mint amivel a "szivart" a földre rántották. Az eseményeket egyébként a megyei pártbizottság épületéből is követhették, hiszen a

mai Madách és Baross - akkor Malinovszkij és Beloianisz - utcák sarkán álló tornyos ház töltötte be ezt a funkciót. Ahonnan azt is láthatták, amint a Vörös hadsereg egységei, részben a 4-es úton Budapest felé tartottak. Olykor kitéve magukat annak, hogy néhány szolnoki megdobálja őket, amiből október 25-én kisebb konfliktus is támadt.

A forradalom helyszínei között természetesen érdemes megemlíteni a szandaszőlősi katonai repülőteret - ahová fegyverért indultak a fiatalok, de végül Kablay Lajosnak sikerült lebeszélnie erről őket -, illetve az újvárosi gyárakat, elsősorban a Járműjavítót, ahonnan már október 25-én tüntető munkások indultak a belváros felé.

Talán nem túlzás azt mondani, hogy néhány józan embernek köszönhetően ennél több utcai esemény nem is volt Szolnokon, amit kis túlzással már október 27-én elzártak a külvilágtól. November 1-jén pedig már egy egészen más történet kezdődött a városban.

Sétánk itt a Kossuth téren végetért. Köszönjük, hogy velünk tartott!

[Az alkalmazás letölthető a Play áruházból:](#)

Vágd zsebre a telefonod, és fedezd fel a környezeted

történelmét, értékeit, nevezetességeit!

www.gordogok.hu